

MİMAR ESRA KESTİRENGÖZ:

"COVID-19 SALGINI SONRASI HAYAT ASLA ESKİSİ GİBİ OLMAYACAK"

Mimar Esra Kestirengöz, "Pandemi sonrasında tüm değerlerimiz, hayatlarımız, alışkanlıklarımız, evlerimiz, ofislerimiz, restoranlar, kafeler ve yaşam alanlarımız değişecek" diyor.

"Sonun başındayız, çok yakında yeni bir başlangıç bekliyoruz. Dünyamız bizlere sinyal yolluyor. Alışkanlıklarımızı, tükettiklerimizi ve davranışlarımızı gözden geçirmemiz gerektiğini söylüyor, yoksa insanlık ile anlaşamadığımız ve bu ilişkinin biteceğini bildiriyor" diyor Mimar Esra Kestirengöz ve ekliyor: "Bunun sinyallerini teker teker görmeye başlıyoruz. Bazıları daha iyimser bazıları değil. Ancak insanlık hala birçok alanda çalışmalarına devam ederek iyileşme gücünü bulacağına inanıyor." Mimar Esra Kestirengöz, pandemi sonrasında yapılarda ve toplumsal hayatta oluşması muhtemel değişiklikleri Ekovitrin'e anlattı.

■ Koronavirüs (COVID-19) salgını sonrasında bizleri gerek mimari yapılar gerekse toplumsal yaşam anlamında nasıl gelişmeler bekliyor?

Artık kalabalık ve çok katlı apartmanlar yerine bireysel evler ve minimum temas dönemi başlıyor. Yüksek binalar, ufak alanda olabildiğince çok insanı organize etmek için tasarlanmıştı. Sağlık ve hijyen dikkate alınmadan. Bu yaşadığımız pandemi ile birlikte çok katlı binalarda hijyen sağlamanın kolay olmadığı anlaşıldı. Teması azaltmak gerekirken, bizler daha fazla temasta kalmak zorunda kalıyoruz ama asansörde birçok insanla aynı havayı soluyarak, asansör düğmeleriyle temasta olarak, kapı kolları ve her şeyden daha fazla bir alanda olması gereken/yaşamaması gereken çok fazla sayıda insanla temasta olarak.

Zorunlu bireysel izolasyonlarımızı yaşarken zemin katlar dışında genellikle balkon ve teras olmadan yaşamının ne kadar zor

olduğunu neredeyse imkansız olduğunu anladık ve bundan sonra ev alırken, bahçeli, küçük avlulu yerlerin tercihlerde öne çıkacağı anlaşıldı. Hepimiz umutsuzca ev sahibi olmak isterken sabahları en azından bir kahve içebileceğimiz balkonlu evlere bakaçagız. Evin zaman içinde birinci işlevi güvenlik olmuştur. Başlangıçta kötü hava koşulları, yırtıcı hayvanlardan saklanma yeri olarak hizmet etti. Sonra düşmanın içeri girmesini engellemek için uzun taş kaleler inşa edildi. Bugün insanların etkili bir biçimde sosyal izolasyon sağlayacakları evlere ihtiyaçları var. Bu da demek oluyor ki oda sayımızı fazlalaştırmak adına metrekaresi yaşamaya olanak vermeyen odalar oluşturulmamalı. Her bireyin evin içinde yaşarken, kendini diğer bireylerden izole edebileceği, nefes alabileceği yaşamaya uygun metrekareler hesaplanmalı ve öncelik evlerin fiyatı olmak yerine yaşamaya uygun alanlar yaratmak olmalı.

Evlerimiz, rutin ve kentsel kaostan bir kaçıştan fazlası olmalı. Evlerimiz yaşadığımız pandemi süresinde virüs ve enfeksiyonlardan korunma sağlıyor ve hayatımızda çok büyük önem taşıdığı ortaya çıkıyor. Kentleşmeye bakarsak son 10 yıldır küçük köylere ve şehirlere taşındığımız için eski popülerliğini yitirdi, sanırım son yaşadığımız olaylardan sonra adım adım azalacak. İnsanlar daha küçük, sakin ve güvenli yaşama geçmeyi planlayacaklar.

■ Güvenlik anlamında yapılarda ne gibi önlemler ön plana çıkabilir?

Hayat, deneyimlerimize baktığımızda son dönemlerde yaşadığımız doğal olaylar depremler, yangınlar, salgın hastalıklar hiçbir

zaman olmaz ki, duygumuzu ortadan kaldırıyor. Dünyanın sonu ile ilgili filmler çok fantastik görünmüyorlar.

Evlerimiz doğal ve insan yapımı tehlikelere hazırlama arzusu artık şaşırtıcı olmuyor. Sadece evinizin yanında garajlar inşa etmekle kalmıyacak, aynı zamanda su depolarımız, yiyecekler ve temel gıda ihtiyaçlarımız için kilerler, enerji konusunda bir süre yaşamı idare ettirecek şekilde chargelarların olabileceği alanlar, belki de doğru bir şekilde hesaplanan yani kişi sayısına göre hazırlanan doğru metrekareli sığınaklar olacak. Ayrıca son yılların yine ana trendlerden biri olan alandan tasarruf sağlayan açık planlara veda edeceğiz. Giriş, oturma odası, mutfak birleşik gibi planlarda değişiklikler yapılacak. Pandemi sonrası giriş alanları ayrılacak belki de dezenfekte ve eve giriş izolasyonu yapılabilecek alanlar oluşturulacak böylece ayakkabılarımız, kıyafetlerimizi ve eşyalarımızı sokaktan yaşam alanlarımızıza taşımak yerine geniş alanda bırakıp gerekli hijyen sağlanacak.

■ Geleceğin binaları sizce nasıl olacak? İnsanlar nasıl yerlerde yaşamlarını sürdürecektir?

Geleceğin binaları, yapıları her zaman savunduğum gibi geri dönüşüme açık, kendi su teminini ve ısıtmasını sağlayabilecek bağımsız alanlar olarak planlanacak. Jeotermal kuyular daha küçük şehirlerde planladığımız evlerde zaten popülerlik kazanıyordu, sanırım daha yaygınlaşacak suya ek olarak kısmen ısıtılan ya da kendi ısıtmasını sağlayabilen evler olarak planlanacak. Genel olarak evlerimizde güvenlik ağı oluşturmak adına birkaç ısıtma kaynağı olacak;

Esra Kestirengöz'ü yakından tanıyalım

1980 İstanbul doğumlu olan Esra Kestirengöz, Yıldız Teknik Üniversitesi Restorasyon Mimarisi bölümünü bitirdikten sonra Los Angeles'a taşınan USC & IDI okullarında ortak eğitim aldı. Amerika'da hem okuyup hem de dünyanın her yerinde iş yapan bir inşaat firmasında çalıştı. Daha sonrasında edindiği tecrübeleri kendi firmasına aktarmak üzere şirketleştirdi ve 4 sene süren bu ortaklıkta birçok başarılı projeye imza atılırken ünlü NBA, NFL oyuncularını ve Hollywood aktör ile aktrislerine özel projeler yaptı. Los Angeles'ta 11 yıllık okul ve çalışma hayatı sonrası ailesinin trafik kazası geçirmesi sonucu İstanbul'a dönmek zorunda kalan Kestirengöz, çalışma hayatına Eren Holding'te Mimari Departman Direktörü olarak devam etti. 21 ülkede Lacoste mağazalarını açan mimar, dünyada sınırlı sayıda açılan Burberry Türkiye'nin tüm mağazaları ile birlikte, fabrika ve ofis projeleri yaptı. Gant, G-Star, Natica, Superkids, Superstep, Swatch gibi ünlü markaların mağaza tasarımı ve uygulamasını hayata geçirdi. Eren Holding bünyesinde bulunan boğaz bölgesindeki tüm konutlarının yenilenmesi projelerini de bu süreçte gerçekleştiren Kestirengöz, 'Esra Kestirengöz Design Studio' ile çalışma hayatına devam ediyor.

"Artık kalabalık ve çok katlı apartmanlar yerine bireysel evler ve minimum temas dönemi başlıyor. Yüksek binalar, ufak alanda olabildiğince çok insanı organize etmek için tasarlanmıştır. Sağlık ve hijyen dikkate alınmadan. Bu yaşadığımız pandemi ile birlikte çok katlı binalarda hijyen sağlamanın kolay olmadığı anlaşıldı."

soba, şömine, katı yakıtlı kazan, yakıt jeneratörleri, güneş panelleri, alternatif güç üreten otonom mini istasyonlar gerçek olacaklar. Hedefimiz, dış dünyadan bağımsız olmak ve tamamen izolasyon durumunda riskleri en aza indirmek olacak.

Uydu interneti kullanımı şuan için bireysel anlamda hatta bazı firmalar dışında kullanılmıyor. Sadece deniz taşımacılığı, madencilik, büyük ölçekli inşaat firmaları ve askeri organizasyonlar gibi belirli bazı alanlarda erişilebilir olan pahalı ve elverişsiz bir hizmet. Gelecekte, sivil kullanıma yönelik gelişmeler hızlandırılacak, fiyatları daha uygun hale getirilecek ve bizlere internete çok hızlı erişim sağlayacak.

Akıllı ev sistemleri araştırmalarla bir adım daha öteye gidecek, sadece havanın sıcaklığı/soğukluğu değil, aynı zamanda kalitesini de kontrol edecek ve gerekirse havalandırma sisteminde yapılan değişikliklerle entegre olup otomatik olarak temizleyecekler. Dışarıdan gelen hava mutlaka filtrelenecek, değerleri ölçülüp alınacak, içerdeki tüm değerler insan sağlığını tehlikeye atmayacak

şekilde sürekli kontrol altında tutulacaktır.

Bazı aileler, bireyler antiseptik dağıtıcılar içeren temizlik odaları oluşturulmasını isteyecek. Gelen kargolar, postalar ve misafirler bu odadan geçerek eve alınacaktır. Belki de birkaç yıl sonra zararlı bakterileri, organizmaları ve virüsleri öldüren ultraviyole ışınlar üreten sistemler geliştirilip bu temizleme odalarına eklenir ya da elektrikli süpürgelerimiz yakın zamanda vakum temizliği yanında ışıklı temizliğe de geçebilir.

EVLERİMİZ ARTIK YENİ OFİSLERİMİZ

■ Pandemi sürecinde evde çalışma modeli epeyce yaygınlaştı. Gelecekte çalışma hayatında bizleri nasıl gelişmeler bekliyor?

Karantina dönemi boyunca hemen hemen her meslekte evden çalışma yapılıyor ya da zorlanılıyor. Her bireyin istediği şekilde ortamı olmasa da görüyoruz ki mecbur sebeplerle olduğumuzda değişikliğe alışılan zaman ve kabullenme çok hızlı olabiliyor. Hiçbir şekilde yapamam, konsantre olami-

yorum, alanım yok vb. nedenlerle gerçekler ve yaşanılanların ciddiyeti ile yok oluyor.

Karantina bitimini sabırsızlıkla bekleyen, ofisine gitmek için can atan ki 'bunlardan biri de benim' insanlar varken ofise dönmek istenmeyen insanlar da olacaktır. Bu durumdan sonra çalışma alanlarımızın evlerimizde varolmasına, kullanılabilir olmasına daha fazla dikkat edilecektir. Mekan-sal olarak anlamlandırılacak ve daha organize edilmiş olanlar olacaktır. Yani artık evlerdeki ofisler yemek masasına ayarlanmış alanlar, oturma odası koltuğu ve sehpa olmayacak artık büyük pencereleri olan, gün ışığı alan, istenildiğinde karartılabilen verimli çalışmaya uygun masası, sandalyesi olan ayrı bir oda ya da tanımlanmış alan ve teknik olarak interneti, telefonu, bilgisayarı olan sesten artırılabilen odalar olacak. Tabi bu durumda işyeri sahipleri ofis çalışanlarını geri kazanabilmek için daha fazla çaba gösterecek. Çalışanlarına gerekli, sağlıklı, temiz, gerektiğinde sosyal mesafelerin korunduğu verimli çalışma alanları hazırlamaları gerekecek.